

Aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu Nalunaarut 2024.

(Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoq)

Aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu nalunaarummut 2024 qujanaq.

Allarluinnarmiilli aallartilaarusuppunga tassalu aalisarneq pillugu inatsisitaap akuersissutigineqarneranut.

Tamatta ilisimavarput, aalisarneq inuussutissarsiutitsinni annerpaartaasoq. Aalisarnermimi, avammut tunissassiaqarnitsinni annerpaaq ingerlanneqartarmat tassanngalu nunatut aningaasanik amerlanerpaamik isertitsisarluta. Aalisarnermiluuna, aamma inuppassuit aningaasanik isertitsisartut. Taamaattumik aalisarneq tamatsinnut pingaaruteqartupilussuuvog.

Aalisarnermut inatsimmik nutaamik atuutilersitsinikkut Naalakkersuisut, IA aamma Siumut imaalitsiarnerinnakkut aalisarnermik ingerlataqartut atugaannut ajornerulersitsippot, siunissaq aalisartunut nalunarnerulersillugu, aalisarnermi ingerlatsisuni suliffiit ikilisillugit aammalu tamaat isigalugu inuiaqatigiit aningaasaqarniarnerat innarlerlugu. Kialluunniit takusinnaavaa, annertooujussuarmik maani nunatsinni siunissami innarleerujussuassasoq. Aalisarneq pillugu inatsit nutaaq isumaqarpoq, naatsorsuutigisaraluatsinnit ikinnerusunik aningaasanik isertitsissasugut. Tamanna kalaallit privaatimik aningaasaqarneranut ajoqutaavoq, ataatsimoorluta pigissaarnissatsinnut inuunerissaarnissatsinnullu ajoqutaavoq aammalu aningaasatigut namminiilivinniarsarinnitsinnut ajoqutaalluni aningaasaqarnermut, politikikkut namminiilivinnissamik pilersitsisussamut.

Ilisimalluinnarpara, Aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu Nalunaarut 2024 aalisarneq pillugu inatsisip nutaap akuerineqannginnerani allanneqarsimasoq, qularutigingilluinnarparali, aalisarneq pillugu inatsisitaq ukiuni tulluittuni tamatsinnut ajoraluaqisumik kingunerluuteqarumaartoq.

Pingaaruteqaraluarpormi, maani nunatsinni maannakkumiit annertunerusumik aningaasanik isaatsisinissatta aallartinnissaa. Aningaasaqarnitsinnut, pigissaarnitsinnut inuunerissaarnitsinnullu sulil Naalagaaffiup aningaasat tapiissutigisartagai annertunerusumik isumalluutigisariaqaratsigit ajuusaarnarpoq. Tassunga atatillugu paaserusuppara, Naalakkersuisut suut ersarissumik suliniutit aallartissimaneraat Naalagaaffiup tapiissuteqartarneranut isumalluutaajunnaarnissanut annikillisaatit. Aamma paaserusuppara Naalakkersuisut pisortatigoortumik imaluunniit pisortatiguunngittumik naalagaaffimmut oqaloqatigiissutigisimaneraat, naalagaaffiup tapiissutai qanoq pineqassanersut, politikikkut namminiilivissalluta aalajangeraluarutta.

Allat annertuumik isertitsissutaasartut tassaapput ingerlatsivinnit namminersorlutik oqartussanit pigineqartunit iluanaarutit isertitatulluunniit taarusukkaanni. Ingerlatsivinnit taakkunannga marluk ukkatarerusuppakka.

Siullermik paaserusuppara, inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut qanoq kinguneqassanersoq, Royal Greenland 2023-mut annertooujussuarmik amigartooruteqarsimanera. Iluanaarutinimmi akiliuteqarnermut pingaaruteqanngitsoorunnangimmat taamatullu Nunatta karsiata ukioq manna isertitaanut.

Aappaattut paaserusuppara Naalakkersuisut isumaqataanersut, Tusass ukiut tamaasa Nunatta karsianut iluanaarutinik taama annertutigisunik akiliiuarternera. Innuttaasunut pitsaanerunngikkaluarnerluni aningaasat taakkua ilai akinik appartitsinermit atornerqarpata? Maannakkut inissisimaneq allaannginnami imaattoq, Tusass aqqutigalugu toqqortamik akileraartitsisoqartoq tamanit oqarasuaataateqartunit internetteqartunillu, inuimmi maani nunatsinni amerlanerpaat taakkunannga peqarmata ingerlatseqatigiiffinnillu allanik qinigassaqartinneqaratik.

Allatigut Nunatta karsiata isertitarpassuarnik aallerfigisartagai tassaapput akileraarutit akitsuutillu. Akitsuutinit isertitat qaffannerannut tunngatillugu aammaarlunga erseqqissaannassavara, akuerineqarsinnaanngilluinnarmat, 2024-imut Aningaasanut inatsisip akuerineranut atasumik innuttaasut kaasarfianniit poortuutinit akitsuutinit 85 millioner koruuninik aallernissaq toqqarneqarsimammatt – pingaartumik eqqarsaatigissagaanni, Nunatta karsiata 2023-mi sinneqartoornera 400 millioner koruunnit sinnerlugit.

Aammattaarlu maluginiarpara, Naalakkersuisut Aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu Nalunaarut 2024 allammata, isumaqarlutik maannakkut angallatinut motorilinnut akitsuusersuineq attanneqarsinnaanngitsoq, biilit plug-in innaallagiatorlutillu benziinatortut aammalu innallagiatorlut eqqunnerinut akitsuuteqanngitsut aammalu motorafgiftilu sukanganngitsorujussuulluni. Naalakkersuisut isumaqarput, taassuma malitsigisimagaa, pingaartumik inuit angallataat akisunerusut ingasappallaamik appasissumik akitsuuteqartut biilinit allanut naleqqiullugit, taamaattumillu suli siunissami pisariaqartoq ataqatigiinnerusumik akitsuusersuisinissap pilersinnissaa. Paaserusuppara, Naalakkersuisut taakku tunngavigalugit sunik suliniuteqarnissamik pilersaaruteqarnerussut. Demokraatini isumaqarpugut, pingaartuusoq iliuuseriniakkat ammasumik ingerlannissaat, taamaattumillu paaserusullutigu uku isumaqarnerusut, Naalakkersuisut pineqartunut annertunerusumik akitsuusersuiniarnerannik?

Maannakkullu akileraarutit akitsuutillu eqqartortillugit, isertugaataanngilaq, Naalakkersuisut IA aamma Siumut peqatigalugit akileraartarnermut akitsuusiisarnermullu aaqqissuusseqqiinermik akuersinikummata, suli aningaasalerneqanngitsumik. Qaqugu Naalakkersuisut taassuma aaqqissuusseqqiinerup aningaasalersornissa Inatsisartut sinnerinut innuttaasunullu saqqummiunnialersaarpat?

Sammisaq alla, oqallisigissallugu pingaaruteqartoq tassaavoq ineqarniarneq. Aamma uani naleqqutissaaq, Naalakkersuisut ammaneruppata. Isertugaataanngilarmi, illuni pisortanit pigineqartuni aserfallatsaaliineq annertooujorujussuarmik kinguussaaqqammat. Taassuminnga aaqqiinissamut Naalakkersuisut sunik ersarissunik pilersaaruteqarpat? Sukkut aallartinniarpat? Qaqugu aallartinniarpat? Minnerunngitsumillu; qanoq aningaasalersorneqassapat? Ilisimavarput, aserfallatsaaliinermut kinguussaanerup aaqqinnissaanut

anigaasartuutissat ullut tamarluinnaasa qaffattarmata, taassumaannaallunniimmi paasinarsisittariaqarpaa, Naalakkersuisut ersarissunik iliuuseqartariaqartut piaarnerpaamik.

Ineqarniarnerlu eqqartortillugu, nuannarinngilara, Naalakkersuisut piffissarujussuaq atormassuk nalunaarutiginnisaanut, ineqarnermut aqqissuusseqqiineq attartortunut qanoq kinguneqassanersoq. Naalakkersuisummi, IA aamma Siumut aalajangersimapput, ineqarnermut akiliutit qaffassasut attartortullu paasitittariaqarlunnarput, ineqarnermut akiliutimik qanoq annertutigisumik qaffannissaannik siunissami aningaasaqarnertik tulluussarsinnaaniassagamikku.

Sammissallu ilaat, qularnanngilluinnartumik ukiuni tulluuttuni akisunerulersussaq tassaavoq Peqqinnissaqarfik. Taanna sammissaq uagutsinnut Demokraatinut pingaaruteqartuuvoq. Uagutsinnut pingaaruteqarlunnartuuvoq, inuttut qularutigissanngikkipput, peqqinnissaqarfik ingerlalluortoq ikiuinissaminut piareersimasoq, napparsimalernermi ajoqusernermiluunniit. Ullumikkut taamaangilaq, aqqinneqartariarporlu. Ajoraluartumiik imaappasippoq, Naalakkersuisut pitsaasumik pilersaruteqanngitsut. Pingaartumimmi sulisoqarniarnikkut, suliniarneq ajorpoq. Eqqaamaneqassaarmi, sulisut ilinniartuorsimasut pikkorissullu pingaarnerpaammata pitsaanerusequmik peqqinnissaqarfimmik pilersitsiniarnermut. Sulisussarsiorneq sulisoqaannarnissarlu tamarmik unammillernartumiipput. Sorpassuarnik peqquteqarput soorlu assersuutigalugu, Danmarkimi sulisussaaleqisoqarnera, pingaartumimmi tassanngaanniit sulisussanik pissarsisaratta.

Demokraatini maqaasivarput, igilluni nassuerutiginninnissaq, Peqqinnissaqarfimmi ajornartorsiut annerpaaq tassaasoq sulisussarsiorneq minnerunngitsumillu sulisunik piginnaaneqarluartunik sulisoqaannarnissaq. Nassuerutiginninneq taanna isumaqatigiissutigisariaqarparput, taassumalu kingorna ajornartorsiut qitiulluinnartoq pingaartillugu aqqinnisarsaralugu. Naalakkersuisut maannakkorpiaq akerlerluinnaanik iliorput, sulisoqarniarneq kukkuluttuutigalugu, taamaaleriarlutillu suleqatigiinnik pilersitsillutik, isiginnaaginnarlugit, nakorsat peqqissaasullu atorfinninniit soraarartut pissutsit malitsigisaannik. Tamanna naammanngilaq. Peqqinnissaqarfimmi atorfeqarneq pilerinartunngortariaqarparput, atorfinnut tamanut atuuttumik. Suliffimmi atugassarititaasut, akissarsiat aammalu siusinnerusukkut taaneqareersoq ineqarniarneq misissortariaqarpagut. Maannakkut sulisuusut oqaloqatigisariaqarpagut paasinninnerulerniassagatta, qanoq ajornartorsiutit paasineraat aammalu aqqinnissaannut siunnersuutissaqarnersut.

Naalakkersuisut peqqinnissaqarfimmut suliniutaat torinngittorujussuupput toraagaqanngilluinnartut. Sangujoraarlutik ingerlaarput paasiniarsariuarlugu, suna piffissami sivikitsumi iluanaarutaasinnaanersoq qinersisartuniit pissariarinqarsinnaasoq. Tamanna ajorluinnarpoq. Uanimi inissisimavugut, naatsortuutigisariaqarlugu peqqinnissaqarfiup suli ajornartorsiornerulernissaa innuttaasut utoqqaliartornerat taakkulu paaqqutarineqarnissaminnik pisariaqartitsisussat malitsigisaannik. Iliuuseqarnissaq pisariaqarpoq.

Naalakkersuisut isornartorsiuinnaagaluarpakka isumassarsiaqanngippallaartutut suliniuteqanngippallaartutullu sammissani allani uani taaneqartut avataatigut, isumaqarpungali,

oqariartuutigaa aalajangersimasuusoq. Naalakkersuisoqarpugut, unittoorsimasunik, aammalu pisariaqarluni silaannaap salinnissaanut Inatsisartunut qinersinikkut. Nalunngilara, Inatsisartunut qinersinissaq aappaagu pisussaasoq, isumaqarpungali, pingaartuusoq, piaarnerpaamik suaarutigineqarnissaa, nutaanik inunnik nutaanik isumalinnik pissaanermik tiguisoqarniassammat.

Taamatut oqaaseqaateqarlutik Demokraatit Aningaasaqarnikkut Ingerlatsineq pillugu Nalunaarut 2024 tusaatissatut tiguaat.